

Kisaströms Kraft AB
Fabriksvägen 5
522 91 TIDAHOLM
Org. nr: 559053-9382

1 (5)

2017-09-30

Mats Haglund
Telefon: 073-08 78 344
E-mail: mats.haglund3@gmail.com

Miljö- och energidepartementet
103 33 STOCKHOLM

Remissvar avseende: Dnr M2017/01639/R Promemoria, Vattenmiljö och vattenkraft

Kisaströms Kraft AB är ett enmansföretag som innehar ett småskaligt vattenkraftverk i ån Tidån, Skaraborg. Vi har tagit del av rubricerade Promemoria i remiss och lämnar därför följande yttrande och synpunkter som är av största betydelse för vår framtida existens.

Avstyrkande

Kisaströms Kraft AB yrkar att förslaget till lagändring med mera, enligt promemorian, avstyrks i sin helhet.

Sammanfattning:

Efter att ha tagit del av förslaget till lagändring ser styrelsen i Kisaströms Kraft AB att det inte kommer att vara möjligt att få tillstånd till fortsatt drift av vårt kraftverk.

När vi studerar Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2013:19 konstaterar vi att det inte kommer att vara möjligt att uppnå god ekologisk status, med verksamheten kvar. Kraftverket måste alltså rivas för att uppnå god ekologisk status på platsen.

När vi ser att vi inte kan få tillstånd kommer vi inte att söka tillstånd. Länsstyrelsen har då rätt att söka tillstånd på vår bekostnad, för att få rivet vårt kraftverk. Vi finner detta hårresande och fullständigt oacceptabelt.

Om förslaget skulle komma upp till omröstning i riksdagen vädjar vi härmed till riksdagsledamöterna att rösta nej till förslaget. Förslaget till lagändring kommer att få katastrofala följder för oss.

1. Det kommer att bli oerhört mycket svårare att få tillstånd, i den mån det ens är möjligt.
2. Uppskattningsvis 80 procent, kanske mer, kommer inte att få tillstånd eftersom MKN inte kan uppnås med verksamheten kvar, samt att icke försämringskravet är ouppnåeligt. Massutrivning av kraftverk kommer att bli följden.
3. Omprövningsinstitutet har gjorts om så det kommer att bli ännu mer komplicerat att söka tillstånd än nuvarande tillståndsprocess. Kostnaderna kommer även att bli högre.
4. Det framförs att MKB inte behöver upprättas och att det är en förenklig, men detta har ersatts med att verksamhetsutövaren ska göra alla utredningar som behövs. Det blir ännu värre.
5. Många måste tillståndspröva, inte omprövning. Vissa ska alltså även göra MKB. MKB befrielsen gäller alltså inte alla.
6. Ägarna till kraftverken ska alltid vid omprövning / tillståndsprövning för att fortsätta driva kraftverket, även utreda alla konsekvenser av sitt kraftverks rivning, -trots att ägarna inte ens vet om det blir rivning eller inte.
7. Vid tillståndsprövning aktualiseras rådighetsfrågan. Det finns kraftverk som inte kan uppnå erforderlig rådighet för att få processförutsättning. Ägarna avkrävs alltså att söka tillstånd, men kan inte. Moment 22, inträder.
8. Konsekvensanalysen är under all kritik. I konsekvensanalysen framgår inte de verkliga konsekvenserna för verksamhetsutövarna. Motivet till att inte uppge konsekvenserna uppges vara att konsekvenserna blir kända först i domstolsprövningen.
9. Kraftverk som inte betraktas som lagliga kan inte få tillstånd eftersom icke försämringskravet är ouppnåeligt. Det är inte uppgivet på ett sätt att man säkert vet vad ”lagliga” kraftverk är för något.
10. KMV-klassning av vattenförekomster är i princip en förutsättning för att kunna få tillstånd. På grund av förändring i VVF, 2004:660, 4 kap. 3 §, villkor 2, omöjliggörs KMV-klassning av vattenförekomster med små kraftverk.
11. På, sidan 157, att förslaget i sig inte innehåller en ny kravnivå på försiktighetsmått. Vad som händer om förslaget till lagändring träder i kraft är att det öppnar upp för myndigheterna att ställa en betydligt högre kravnivå. Detta skulle rimligtvis ha framgått.
12. För att förstå konsekvenserna för verksamhetsutövare måste hela vattenförvaltningen ses i en helhet. Även åtgärdsprogram, förvaltningsplan, förordningar, föreskrifter, vägledningar, rapporter och strategier måste vägas in för att förstå konsekvenserna. Information om att detta behövs framgår inte i promemorian.
13. Allt material som måste gås igenom för att förstå konsekvenserna är av skrämmande stor omfattning. Detta är inte rättssäkert, få har den fysiska förmågan att ta tillvara sin rätt som skulle behövas.

14. I förslaget om den nationella planen är olika behandlingen uppseendeväckande. Det är inte rättssäkert att endast myndigheter ska upprätta planen. Att små verksamhetsutövers delaktighet exkluderas är inte acceptabelt.

15. Förhållandet att myndigheter ska kunna ställa så stora krav att verksamheten inte längre kan bedrivas är fullständigt oacceptabelt. Den grundlagsskyddade äganderätten kränks något oerhört.

16. Finansieringsfonden kommer uppenbart inte att räcka.

17. Den nationella planen ska även innefatta att bevaka kulturvärden. Det innebär i sig ingenting, detta innebär bara att planen ska ställa stora krav att verksamhetsutövaren ska ta tillvara kulturvärdena när verksamhetsutövaren river sitt kraftverk.

18. Det föreslås tidsbegränsade tillstånd på 20 år. Detta är oacceptabelt. Kraftverk är långsiktiga investeringar. Kraftverk kommer att förfalla eftersom ägaren inte vet om han får ha kvar anläggningen i framtiden. Icke tidsbegränsade tillstånd krävs.

19. Det föreslås en sakkunnig som företräder nationella planen i domstol. Det är helt horribelt, verksamhetsutövarens osäkerhet i prövningen blir total och rättssäkerheten urholkas. Det måste räcka med att myndigheterna har vanlig talerätt och domstolarna måste vara fullt kapabla att fatta beslut själva.

Det måste säkerställas i förordning att vattenförekomster med små kraftverk KMV-klassas. Blir vattenförekomsterna inte klassade som KMV sluter det med katastrof. Detta ”ska” räcker inte, se vidare punkt 10 ovan.

Sammanfattningsvis

Förslaget till lagändring innebär en stor samling fullständigt oacceptabla konsekvenser. Förslaget till lagändring måste uppenbart avstyrkas.

Två frågor

Varför uppfylls inte Energiöverenskommelsen angående de saker som är till verksamhetsutövarens fördel?

Varför uppfylls inte riksdagens tillkännagivande att den småskaliga vattenkraften ska kunna vara kvar?

Beskrivning av förhållandena vid Kisaströms kraftverk

Kisaströms kraftverk är beläget ungefär mitt i ån Tidån om man ser till hela vattendragets längd, inom vattenförekomsten ”Lillåns inflöde till Yans inflöde”. Vattenförekomstens längd är 3,9 kilometer lång. Kisaströms kraftverk är beläget i princip mitt i vattenförekomsten och inga andra kraftverk finns inom vattenförekomsten. Alltså, vattenförekomsten är två kilometer nedströms och två kilometer uppströms. De två kilometrarna på nedströmssidan av kraftverket

består av lugnflytande vatten. Det två kilometrarna uppströms består också av lugnflytande vatten, som kan sägas vara uppdämt. Någon torrlagd åfåra finns inte, ej heller några andra partier med strömmande vatten finns inom vattenförekomsten. Kisaströms kraftverk innehar tillstånd enligt 1918 års vattenlag.

När vi i Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2013:19, bilaga 3, studerar parametern *4.6 Strukturer i vattendrag*, konstaterar vi enkelt att det är omöjligt att uppnå god ekologisk status med mindre än att kraftverket rivs. Dessa parametrar i HVMFS 2013:19, bilaga 3, utgör de så kallade miljö kvalitetsnormerna

Parametern *Strukturer i vattendrag* innehåller en mängd olika moment, bland annat avvikelse från referensförhållandet på grund av mänsklig aktivitet rörande strömsträckor.

Referensförhållandet definieras såsom ingen eller mycket liten mänsklig påverkan. Alltså, i princip orört. Alla strömsträckor inom vattenförekomsten är som ovan beskrivet indämda på uppströmssidan av kraftverket.

Klassgränsen för att nå god ekologisk status inom *Strukturer i vattendrag* är att maximalt 15 % av vattenförekomstens längd får vara väsentligt förändrade relativt referensförhållandet. I förhållandet med Kisaströms kraftverk är siffran som ovan beskrivet 50 %. 50 % motsvarar otillfredsställande status, där klassgränsen ligger inom 35 % till 75% av vattenförekomstens längd. Eftersom inga andra åtgärder än att kraftverket rivs kan vidtas för att komma upp till 15 % är det att konstatera, med det nuvarande förslaget till lagändring är kraftverket chanslöst. Kraftverket kan inte uppnå god ekologisk status med verksamheten kvar. Fiskvägar och liknande åtgärder räcker inte.

Lagförslaget föreslår att miljö kvalitetsnormerna MÅSTE uppnås. Uppnås inte miljö kvalitetsnormerna SKA domstolen besluta om utrivning av kraftverket, samt besluta om att återkalla de tillstånd som finns. Styrelsen i Kisaströms Kraft AB finner det chockerande att man från miljö- och energidepartementet föreslår en lag rakt upp och ner som berövar oss det vi äger och har. Eller kanske rättare, vi får äga, men måste riva det vi har. Detta utan någon som helst kompensation. Vi accepterar inte detta brutala förslag till övergrepp på den grundlagsskyddade äganderätten.

Vad som kommer att hända är ju naturligtvis att när vi ser att vi inte kan få tillstånd så kommer vi inte att söka tillstånd. Att anmäla sig till prövningsplanen blir att anmäla sig till en avrättningsplan. I det läget har länsstyrelsen enligt förslaget till lagändring rätt att på våran bekostnad söka tillstånd. Denna ansökan blir förmodligen ganska enkel, endast vad som behövs för att domstolen ska kunna besluta om utrivning av kraftverket. Därefter får länsstyrelsen ett domstolsutslag på att kraftverket ska rivas. I det läget kommer länsstyrelsen att med domstolsutslaget som grund att förelägga oss att ansöka om rivning av kraftverket. Vad som därefter återstår att göra är att lämna in konkursansökan, varpå samhället får ta över kraftverket.

Sammanfattningsvis

Vårt kraftverk Kisaström är chanslöst med förslaget till lagändring.

Kisaströms kraftverk

Vad är då Kisaströms kraftverk för ett kraftverk?

Kisaströms kraftverk byggdes i mitten på 1940-talet av Korsberga Tegelbruk. Kraftverket är något helt enastående och i förhållande till sin storlek finns inte motsvarighet i landet. Kraftverket består av en massiv tegelbyggnad, sadeltak med lertegel. Klinker på golvet, travers och en Kaplanturbin levererad av Finnshyttans Bruk, löphjulsdiameter 1900 millimeter, direktkopplad synkrongenerator på 111 varv per minut och effekten 125 kW. Fallhöjd 1,6 meter. Något motsvarande finns inte i landet, men ändå så är kraftverket chanslöst med miljö- och energidepartementets förslag till lagändring. Länsstyrelsens kulturenhet har varit på platsen och inventerat kraftverket och åsatt kraftverket, mycket högt kulturhistoriskt värde på grund av att allt finns kvar orört utan förändringar sedan kraftverket byggdes 1946.

Korsberga Tegelbruk är rivet, kraftverket är det enda som finns kvar. Kraftverket är alltså det enda som finns kvar av Korsberga Tegelbruk. Men nu ska det sista, kraftverket, bort också i och med miljö- och energidepartementets förslag. Vi finner detta hårresande!

Slutord

Styrelsen i Kisaströms Kraft AB accepterar inte detta övergrepp på vårt kraftverk och vår verksamhet som blir konsekvensen av lagförslaget i promemorian.

Förslaget till lagändring i promemorian avstyrks.

Kisaströms Kraft AB

Mats Haglund